

**ΕΘΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ**

Μέλος του EUROPEAN WRITERS' COUNCIL

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΤΕΥΧΟΣ 15

ΜΑΪΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

Ιπποκράτους 63, 3^{ος} Όροφος - Αθήνα 106 80

Τηλ.: 210 3608239, Fax: 210 3603675

E-mail: ethniki.etairia@gmail.com

Site: www.eeel.edu.gr

Αγαπητά Μέλη και αγαπητοί Φίλοι της Εταιρείας μας

Χαρά και λύπη θα εκφράσει, αυτήν την φορά, το μήνυμά μας.

Η χαρά προκύπτει από την τόσο σημαντική και πολύπλευρη – όπως θα διαπιστώσετε και σε αυτό το Δελτίο μας – δραστηριότητα των Μελών μας, προς τα οποία και εκφράζουμε τα πιο εγκάρδια συγχαρητήριά μας.

Υπάρχει, όμως, και η λύπη από το γεγονός της περιορισμένης παρουσίας σας στις εκδηλώσεις μας. Είναι αναμφισβήτητα λυπηρό, ομιλίες από εξαιρετους ομιλητές και με πολύ σημαντικό περιεχόμενο – όπως και εκδηλώσεις προς τιμή Μελών μας – να έχουν μικρό ακροατήριο.

Έχουμε επίγνωση των διαφόρων δυσκολιών και των εμποδίων που κάποτε προκύπτουν και κάνουν αναπόφευκτες κάποιες σποραδικές απουσίες. Απευθυνόμαστε, όμως, ιδιαίτέρως στα νέα Μέλη μας, τα οποία με χαρά υποδεχθήκαμε, για να σημειώσουμε ότι, η ιδιότητα του Μέλους οριοθετεί – μαζί με την αντίστοιχη διάκριση – και την αυτονόητη συμμετοχή στο έργο της Εταιρείας, όπως και την στήριξη των δραστηριοτήτων της.

Με την ελπίδα ότι οι πιο πάνω σκέψεις θα μας προβληματίσουν όλους, σας ευχόμαστε ένα Χαρούμενο και Δημιουργικό Καλοκαίρι.

Η Συντακτική Επιτροπή

- Παρακαλούμε αποστείλατε την συνδρομή σας (40€ για το 2018), ώστε να περιοριστούν τα έξοδα για υπενθυμίσεις, τηλεφωνήματα κ.λπ. Σας ευχαριστούμε. (Λογαριασμός Εθνικής Τραπέζης, IBAN: GR 350110 1510 0000 1510 0126299)

Μην ξεχάσετε να προμηθευθείτε και να δωρίσετε σε φίλους σας την Ιστορία της 70ετίας της Εταιρείας μας, ένα έργο κιβωτό.

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Περιρρεπής Κομματισμός

*«Στις ράγες που στρώσαμε
ποτέ δεν πέρασε τραίνο»*

*† Κ. Πηγαδιώτης
(Μέλος της Εταιρείας μας)*

Αγαπητοί και Αγαπητές Συνάδελφοι,

Από τη στιγμή που ο πνευματικός δημιουργός δημοσιοποιεί ένα έργο του, το θέτει υπό την κρίση των τρίτων (αναγνωστών, κριτικών, μελετητών κ.λπ.). Η αντικειμενική αξιολόγηση των τρίτων αποτελεί συστατικό στοιχείο της πνευματικής εργασίας. Προϋπόθεση δε της απαραίτητης κριτικής λειτουργίας είναι η με σεβασμό και η επί ίσοις όροις αντιμετώπιση του κάθε έργου και του δημιουργού του, μια δηλαδή αχτίδα φωτός στην ψυχή του τελευταίου.

*Την περίοδο μετά τη Μεταπολίτευση τα δεδομένα άλλαξαν. Επικράτησε η αγριότητα της **αγνόησης** όσων λογοτεχνών θεωρήθηκαν ότι δεν εξέφραζαν συγκεκριμένες κομματικές ιδεοληψίες. Έτσι, άτομα με γνώσεις και ταλέντο, στην ανάγκη να αποκτήσουν μια στήλη κριτικής σε έντυπα, αναγκάστηκαν να συνεργαστούν με συντεχνιακούς σχηματισμούς που διέθεταν μονόπλευρη κομματική ένταξη και κατά συνέπεια και δύναμη. Με αλαζονεία, με συμπλέγματα ηγεμονίας επικράτησε η άποψη της ανελεύθερης διαγραφής του έργου όσων δεν είχαν συγκεκριμένη παραταξιακή αναγνώριση.*

Τα τελευταία χρόνια Μέλη της Εταιρείας μας εκδίδουν κάθε χρόνο δεκάδες βιβλίων, η ίδια η Εταιρεία μας οργανώνει Ημερίδες, Συμπόσια, κάθε είδους πνευματικές εκδηλώσεις. Από όλον αυτόν τον πνευματικό οργανισμό, απ' όλη αυτή τη σκληρή προσπάθεια τίποτα δεν περνά από τις στήλες εντύπων όπως η «Καθημερινή», το «Βήμα», τα «Νέα». Μα καλά, ΟΥΤΕ ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ Μέλους μας δεν θεωρείται κατάλληλο να τύχει κριτικής παρουσίασης; (Μιλάμε για κριτική και όχι για υμνολογία έργων φίλων όπως συνηθίζουν σήμερα κάποιοι από τους κρατούντες).

Ευτυχώς η κοινή λογική και η συλλογική μνήμη αρχίζουν να αντιλαμβάνονται τι πραγματικά συμβαίνει, να αποστρέφονται τις στρατολογημένες φωνές, κάποτε και να τιμωρούν.

Διονύσης Κ. Μαγκλιβέρας

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ* ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

Μάιος

- Δευτέρα, 7 Μαΐου, **7 μ.μ.**, Εντευκτήριο Ε.Ε.Ε.Λ.
Ομιλία του **Γιάννη Κασσιμάτη** με θέμα «*Οι Ψαλμοί του Δαβίδ*».
- Δευτέρα, 14 Μαΐου, **7 μ.μ.**, Εντευκτήριο Ε.Ε.Ε.Λ.
Ομιλία του **Δημήτρη Κράνη** με θέμα «*Λογοτέχνες, Ιδρυτικά Μέλη της Εταιρείας, Σειρά 4η*».
- Δευτέρα, 21 Μαΐου, **7 μ.μ.**, Εντευκτήριο Ε.Ε.Ε.Λ.
Εκδήλωση μνήμης **Κώστα Σαρδελή**. Ομιλίες από τους:
Νίκη Σαλπαδήμου και **Παναγιώτη Λαζαρόπουλο**.
- Δευτέρα, 28 Μαΐου, **7 μ.μ.**, Εντευκτήριο Ε.Ε.Ε.Λ.
Ομιλία του **Γιώργου Λεονάρδου** με θέμα «*Περί άλωσης της Πόλης και ιστορικού μυθιστορήματος*».

Ιούνιος

- Δευτέρα, 4 Ιουνίου, **8:30 μ.μ.**
ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ (λεπτομέρειες σε ειδική εγκύκλιο).

Η ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟΝ Β. ΒΙΤΣΑΞΗ

Επιτυχία σημείωσε η Ημερίδα που οργάνωσε η Εταιρεία μας για τον Επίτιμο Πρόεδρο **Β. Βιτσαξή**, στις 15 Μαρτίου, στη Στοά του Βιβλίου. Χαιρετισμούς απηύθυναν οι πρ. Υπουργοί Β. Πολύδωρας και Ανδρ. Ζαΐμης, καθώς και ο Γ. Βαλιούρης, Πρόεδρος της Εταιρείας Φίλων Χρ. Μαλεβίτση.

Εισηγητές για το πολυεπίπεδο έργο του τιμώμενου ήταν οι: Ελ. Κεκροπούλου, Δ. Μαγκλιβέρας, Π. Μαστροδημήτρης και Σοφία Μωραΐτη. Παρέστη ο ακαδημαϊκός Εμμ. Ρούκουνας, Επίτιμο Μέλος τής Εταιρείας μας.

* Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στο πλήρες Πρόγραμμα, το οποίο διανέμεται δωρεάν στα γραφεία της Εταιρείας μας.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΜΑΣ (2017-2018)

(Αναγγέλλονται τα βιβλία που αποστέλλονται στην Εταιρεία)

Νίκου Χρ. Αλιπράντη, *«Καημοί της ψυχής»*, Αθήνα 2017.

Σαράντα πέντε νέα ποιήματα πάνω σε διάφορα θέματα αποτελούν τη συλλογή.

Νίκου Κακαδιάρη, *«Νεωτερικότητα και Μεταμοντέρνο στη βυζαντινή εποχή»*,
«Εναλλακτικές Εκδόσεις», 2018.

Δοκίμιο.

Γιάννη Κασιμάτη, *«Κυθηραϊκά Ανάλεκτα (II)»*, Εκδόσεις «Δρυς», 2017.

Ο Β' τόμος των Αναλέκτων με ιστορικά στοιχεία από την παλαιά και νεώτερη ιστορία των Κυθήρων. Ο τόμος είναι αφιερωμένος στον Δ.Κ. Μαγκλιβέρα.

Γιάννη Κασιμάτη, *«Σύντομο χρονικό των Τηλεπικοινωνιών της νήσου Κυθήρων»*, Εκδόσεις «Δρυς», 2017.

Σύντομο χρονικό επί του θέματος, αναφερόμενο κυρίως στα τεχνικά επιτεύγματα γενικά για τις τηλεπικοινωνίες, κατά τον 20^ο αιώνα.

Ελένης Λαδιά, *«Το άγιο περιστέρι και ο Κορυδαλλός οδύνης»*, Εκδόσεις «Αρμός», 2017.

Διηγήματα μυθοπλαστικά και πραγματικές ιστορίες από την περίοδο της διδασκαλικής προσφοράς τής συγγραφέως στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας των Φυλακών Κορυδαλλού.

Διονύση Ν. Μουσμούτη, *«Το θέατρο στη Ζάκυνθο τον 19^ο αιώνα»*, Τόμοι 2, και *«Παύλος Καρρέρ, η "σκοτεινή" περίοδος (1850-1857)»*, Εκδόσεις Πλέσσα, 2018.

Το δίτομο βιβλίο περιλαμβάνει μελετήματα για τη συνολική θεατρική παραγωγή στα Επτάνησα τη συγκεκριμένη περίοδο.

Αναστασίας-Βαλεντίνης Ρήγα, συμμετοχή σε συλλογικό τόμο με τίτλο *«Ψυχοκοινωνικές, Κλινικές και Νευροψυχολογικές Παρεμβάσεις σε άτομα και ομάδες με ειδικές ανάγκες: θεωρία – έρευνα - εφαρμογές»*, Εκδόσεις "Gutenberg", 2017.

Μαρίας Σταμάτη, *«Με πολυπρόσωπη σκίαση»*, Εκδόσεις «Ηριδανός», 2018.

Ποιητική συλλογή με εικαστικά έργα της ποιήτριας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΜΑΣ

(Δημοσιεύονται πληροφορίες που αποστέλλονται στην Εταιρεία, την ευθύνη για την ακρίβεια των οποίων έχουν οι αποστέλλοντες)

- Το Μέλος μας **Κώστας Ευαγγελάτος**, συμμετείχε στις παρακάτω συλλογικές εκδηλώσεις, τον Μάρτιο του 2018 στην Αθήνα:
Στο πλαίσιο της Ημερίδας για «Το Μονοπάτι της Εκεχειρίας 2018», στη μεγάλη ομαδική έκθεση με τίτλο «Στην Ολυμπία το Κάλλιστον», στην πολυσύνθετη λογοτεχνική και μουσική εκδήλωση των Εκδόσεων «Άπαρσις» με τίτλο «Ποιητικός Απόπλους», και στα «Σάββατα Τέχνης» με τίτλο «Ίδεοχρώσεις και Αχειροποίητα».
- Με βάση το βιβλίο του Μέλους μας **Νίκου Κακαδιάρη** «*Νεωτερικότητα και Μεταμοντέρνο στη Βυζαντινή Τέχνη*», έγινε στις 29 Μαρτίου, στην Αίθουσα «Ρήγας Βελεστινλής», εκδήλωση με θέμα «Γεωπολιτική και Βυζαντινή Τέχνη», με ομιλητές τους Ελ. Κεκροπούλου, Μαρία Μαγγιώρου, Ιω. Μάζη και τον συγγραφέα του βιβλίου.
- Το νέο βιβλίο του Μέλους μας **Πάνου Δ. Λαζαρόπουλου** «*Το όνειρο έσβησε πριν ανατείλει...*» παρουσίασαν στην «Πνευματική Ζωή» (τχ. 231) οι Μ. Σταφυλάς και Δημ. Καραμβάλης.
- Το βιβλίο του Μέλους μας **Θεοδώρας Λούφα-Τζοάννου** «*Μιλώντας με τους ήρωες του 1821*», παρουσιάστηκε στην Αίθουσα της ΕΣΗΕΑ, με ομιλητές τους: Σαράντο Καργάκο, Μαρία Αντωνιάδου, Αναστασία Νικολάου, Δημήτρη Μπιτουλά-Κουρούση και Νικόλα Σκευούλη.
- Το Μέλος μας **Γιάννης Νικολόπουλος** εκδίδει επί σειρά ετών το πολύ ενδιαφέρον περιοδικό «Νουμάς» (δ/νση: 28^{ης} Οκτωβρίου 54, 27100 Πύργος Ηλείας), στο οποίο δημοσιεύονται και συνεργασίες Μελών μας, καθώς και πληροφορίες για την Εταιρεία μας.
- Στο περιοδικό «Αντιστροφές» (τχ. 19, Εκδόσεις Αυγ. Ανδρέου), δημοσιεύονται τρία λυρικά ποιήματα του Μέλους μας **Δημ. Νικορέτζου**. Επίσης, στο περιοδικό «3^η Χιλιετία» (τχ. 75), δημοσιεύθηκε μελέτη του με τίτλο «*Ένας άγνωστος ποιητικός διαγωνισμός του Υπουργείου των Στρατιωτικών, το 1914*».

- Στο περιοδικό «3^η Χιλιετία» (Εκδότης-Δ/ντής: **Δημ. Πιστικός**) δημοσιεύονται τακτικά συνεργασίες (δοκίμια, μελετήματα, ποιήματα κ.λπ.) Μελών μας.
- Στο «Αθηναϊκό Ημερολόγιο» των Εκδόσεων «Φιλιππούτη» δημοσιεύτηκαν τα άρθρα του Μέλους μας **Νίκης Σαλαδημού**: «*Μια Κυψέλη του Πνεύματος και της Τέχνης*» και «*Ναπολέων Λαπαθιώτης, η τοιχογραφία μιας εποχής*».
- Η ομιλία της Αντιπροέδρου της Εταιρείας μας **Μερόπης Σπυροπούλου** με θέμα «Τι σημαίνει Πατρίδα;» που έγινε σε συγκέντρωση της Δευτέρας, δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Ναυτική Ελλάς» (τχ. 1012).
- Το Μέλος μας **Ελευθερία Τζιάλλα-Μάντζιου**, σε εκδήλωση που οργάνωσαν η «Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών» και η «Ελληνική Εταιρεία των Ιατρών Λογοτεχνών», παρουσίασε το θέμα «Τέχνη, Πολιτισμός και Ιατρική» και βραβεύθηκε για την προσφορά της από τους Προέδρους των δύο αυτών Εταιρειών.
- Το Μέλος μας **Θανάσης Φροντιστής** έλαβε το Βραβείο του λογοτεχνικού περιοδικού «Κελαινώ» για την ποιητική του συλλογή «Ο Συρμός» (Εκδόσεις Μέμφις, 2017). Επίσης, έλαβε Β' Έπαινο στον διαγωνισμό Ιστορικού Χρονικού 2017 του Συνδέσμου Ιστορικών Συγγραφέων, για το Ιστορικό του Χρονικό με τίτλο «Καλπάκι, το χρονικό της κρίσιμης Μάχης».

ΕΥΧΕΣ ΣΤΟΝ Μ. ΣΤΑΦΥΛΑ

Ο Εκδότης-Διευθυντής του περιοδικού «Πνευματική Ζωή» **Μιχάλης Σταφυλάς** εισήλθε στο 99^ο έτος της ηλικίας του. Ακμαίος, δραστήριος, πάντα παραγωγικός, κυκλοφόρησε τελευταία το νέο του μελέτημα «*Περί Ζαχαρία Παπαντωνίου ο λόγος*» (Εκδόσεις «Πνευματική Ζωή», 2018).

Τον συνοδεύουν οι ευχές και οι ευχαριστίες μας γιατί στο περιοδικό του δημοσιεύει συνεργασίες των Μελών μας (το νέο τεύχος – 231 – του περιοδικού του είναι γεμάτο από δημοσιεύματα για Μέλη μας).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Alpha Bank **Δήμο Μαντζούνη** για την πολύτιμη συμβολή του στο έργο της Εταιρείας μας.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Στις 6 Νοεμβρίου του 2017, το Μέλος μας Καθηγήτρια **Αναστασία-Βαλεντίνη Ρήγα**, τιμήθηκε από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης, Καθηγητή Οδυσσέα-Ιωάννη Ζώρα, και τον Πρόεδρο του Τμήματος Ψυχολογίας, Καθηγητή Γεώργιο Παναγή, για την πολύτιμη συμβολή της στη λειτουργία του Τμήματος Ψυχολογίας στη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών.

ΕΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟ ΒΙΒΛΙΟ

Επειδή καθημερινά έχουμε σχέσεις με τους νόμους, το νέο βιβλίο του Ακαδημαϊκού **Απόστολου Γεωργιάδη** «*Τι είναι Δίκαιο;*» (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης), γραμμένο σε γλώσσα κατανοητή, είναι απαραίτητο σε όλους, ενώ επιπλέον αποτελεί ένα ενδιαφέρον ανάγνωσμα.

ΧΩΡΙΣ ΣΧΟΛΙΑ, ΑΛΛΑ ΜΕ ΠΟΝΟ...

Η Λιθουανία, μικρή Βαλτική χώρα, έχει λιγότερους από τρία εκατομμύρια κατοίκους. Σύμφωνα με δημοσίευμα του περιοδικού «3^η Χιλιετία» (τχ. 75, 2018) η Ένωση Λιθουανών Λογοτεχνών κατέχει ένα υπέροχο ιστορικό κτήριο στο κέντρο του Βίλνιους με όμορφη αίθουσα εκδηλώσεων, έναν εκδοτικό οίκο, το περιοδικό Literatūra in menas (Γράμματα και Τέχνες) και τρία εξοχικά κέντρα κοντά στη θάλασσα. Το σωματείο διοργανώνει κάθε χρόνο ένα μεγάλο λογοτεχνικό φεστιβάλ με την επωνυμία «Ποιητική Άνοιξη».

ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΣ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΣ

Έντονη δραστηριότητα έχει αναπτύξει το European Writers' Council – του οποίου Τακτικό Μέλος που αντιπροσωπεύει την Ελλάδα είναι η Εταιρεία μας – για την νομοθετική ρύθμιση της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων στις σύγχρονες τεχνολογίες.

Το EWC είναι σύμβουλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα που έχουν σχέση με την πνευματική παραγωγή. Υπενθυμίζεται ότι πρωτοπόρος η Εταιρεία μας έχει οργανώσει ήδη, στις 6 Ιουνίου 2015, Ημερίδα με θέμα «Τα Πνευματικά Δικαιώματα των Λογοτεχνών υπό το πρίσμα των νέων τεχνολογιών». Η Επιστημονική Επιτροπή της Ημερίδας μας είχε συγκροτηθεί από την Ακαδημαϊκό - πρ. Υπουργό Δικαιοσύνης Άννα Ψαρούδα-Μπενάκη, την Κοσμήτορα της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών Διονυσία Καλλινίκου και τον Καθηγητή Νέστορα Κουράκη. Εισηγητές ήταν Καθηγητές και διακεκριμένοι νομικοί-συγγραφείς οι οποίοι ανέλυσαν πολύπλευρα το θέμα.

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ

Στο πλαίσιο των εορτασμών «Αθήνα 2018 – Παγκόσμια Πρωτεύουσα Βιβλίου», ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) γιόρτασε, στις 26 Απριλίου, την **Παγκόσμια Ημέρα Διανοητικής Ιδιοκτησίας**, όπως έχει οριστεί από το "World Intellectual Property Organization – WIPO".

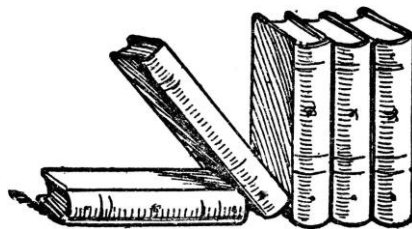
Ο φετινός εορτασμός είχε θέμα το βιβλίο και τη φιλιαναγνωσία και ο ΟΠΙ, με την ηλεκτρονική του καμπάνια και το μότο «Το βιβλίο γιορτάζει», συμμετείχε στις εορταστικές δράσεις.

Η Εταιρεία μας συμπεριλαμβάνεται στους χορηγούς επικοινωνίας της φετινής ηλεκτρονικής καμπάνιας.

ΕΦΥΓΑΝ...

- Στις 11 Φεβρουαρίου έφυγε, πλήρης ημερών, το αντεπιστέλλον Μέλος της Εταιρείας μας, Καθηγητής **Antonio Fusco**, ελληνιστής, λογοτέχνης, ποιητής, δύο φορές προταθείς για Nobel Λογοτεχνίας. Διακεκριμένος επιστήμων της Ψυχολογίας της Τέχνης, τόσο στην Ιταλία, όσο και στον εκτός της χώρας του πνευματικό κόσμο. Αγάπησε την Ελλάδα και τον πολιτισμό της. Ήταν πολυγραφότατος, μια πληθωρική προσωπικότητα των Γραμμάτων, κυρίως ψυχαναλυτής της Αρχαίας Ελληνικής Τραγωδίας. Σημαντικές οι μελέτες του για τους χαρακτήρες Μήδεια, Αντιγόνη, Ιφιγένεια, Ιππόλυτος, Προμηθέας Δεσμώτης κ.α. Ο θάνατός του αφήνει ένα μεγάλο κενό στον τομέα της Ψυχολογίας της Τέχνης και της δημιουργικότητας των Πανεπιστημίων που δίδασκε, αλλά και στους φίλους και συνεργάτες του διεθνώς.
- Στις 26 Φεβρουαρίου, έφυγε το Μέλος μας **Νίκη Καλτσόγια-Τουρναβίτη**, Ομότιμη Καθηγήτρια του Παντείου Πανεπιστημίου. Είχε πολύ σημαντικό και πολύπλευρο διδακτικό και επιστημονικό έργο σε θέματα συνταγματικού δικαίου, συνταγματικής ιστορίας, δημόσιας διοίκησης και πολιτικής επιστήμης, όπως και σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ιδιαιτέρως των γυναικών. Για την επιστημονική και κοινωνική προσφορά της, είχε λάβει πολλές τιμητικές διακρίσεις μεταξύ των οποίων και το βραβείο του ελληνικού τμήματος του διεθνούς "P.E.N. Club" (Poetry, Essay, Novel), για τα δοκίμιά της «Προκλήσεις των καιρών».

Θα τους θυμόμαστε πάντα.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΜΕ

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕΛΩΝ ΜΑΣ

Κράτος και Πολίτης

“Όσο πιό επίφοβο γίνεται ένα κράτος στον πολίτη του, τόσο καταλαβαίνουμε πώς κάτι δέν πάει καλά στον μηχανισμό. Μπορεί να ξεμάκρυνε ή ήγεσία από το σύνολο για τους λόγους που είδαμε, μπορεί να μην υπάρχει πια άμεσος συναισθηματικός σύνδεσμος ανάμεσά τους, μπορεί το αίσθημα της αμοιβαίας ευθύνης να γίνεται όλο και πιό άφηρημένο, άρα απανθρωπισμένο, θεωρητικό, ο δεσμός όμως, έστω και στην τυπική μορφή του, δέν μπορεί να κοπεϊ ακίνδυνα. Από τη στιγμή όπου ο πολίτης θα θεωρήσει το κράτος αντίδικό του, θα έχει χαθεί το ήθικό βάθρο της πολιτείας ως θεσμού. Και δέν θεωρεί το κράτος αντίδικό του ο πολίτης όταν ο ίδιος παρανομεϊ, κι ας το λέει. Το λέει γιατί κάτι πρέπει να πεϊ. Μέσα του, ξέρει πώς αυτός είναι ο φταίχτης. Αντίδικό του θεωρεί το κράτος ο πολίτης από τη στιγμή που το πιάνει ν’ αυθαιρεταίνε, να πονηρεύε, να κρατάει δύο μέτρα και δύο σταθμά, να γίνεται όργανο φατρίας, να μετατοπίζει τα όρια του νόμιμου ανάλογα με το ποϋ το συμφέρε. Αλλοίμονο στην έξουσία που δείχνει ότι κάνει κατάχρηση της διακριτικής της ευχέρειας. Νόμος δέν λέγεται κάτι γραμμένο σ’ ένα χαρτί και τυπικά επικυρωμένο· νόμος λέγεται αυτό που εκφράζει, άμεσα ή έμμεσα, μιάν ήθική αρχή ή μιάν ανεγνωρισμένη κοινωφελή ανάγκη. Τόν πρώτο τύπο νόμου τόν επιβάλλει με το δίκιο του ισχυρότερου ή εκτελεστική έξουσία. Τόν δεύτερο τόν περιβάλλει με το κύρος της ή κοινή συνείδηση. Έξουσία στηριγμένη σε τυπική νομοθεσία μεταβάλλει το κράτος σε καταπιεστή.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ (1907-1979)

Από το βιβλίο δοκιμίων του

«Κρίση κι Έλεγχος της Εποχής μας»

Οι Εκδόσεις των Φίλων, 1989

Ο Εθνικός Χαρακτήρας των Ελλήνων

Δυνάμεις και Αδυναμίες

Χωρίς να παραγνωρίζω τη σκληρή γενικά σημερινή πραγματικότητα, και την καταρράκωση κάθε ανθρώπινης αξίας και δικαιωμάτων ζωής σ' έναν ειρηνικό κόσμο, αλλά και τους μεγάλους κινδύνους απαξίωσης της γλώσσας, ως του θεμελιώδους μέσου επικοινωνίας και έκφρασης συναισθημάτων, από την καλπάζουσα στην εποχή μας τεχνολογία, και με επίγνωση ότι οι προτάσεις μου κινούνται στο χώρο της ουτοπίας, τολμώ να τις αντιπαραθέσω στην κρατούσα θέση ότι «για όλα φταίει ο εθνικός μας χαρακτήρας. Έλληνες είμαστε». Ακριβώς επειδή είμαστε Έλληνες μπορούμε να στηριχτούμε στις δυνάμεις του έθνους μας. Και οι δυνάμεις αυτές είναι οι δυνάμεις του πνεύματος. Αν η χώρα στην ιστορική της πορεία ανέδειξε άξιους πολιτικούς ηγέτες, οι πνευματικοί ηγέτες της ήταν πολύ περισσότεροι. Και το κάλεσμα αφύπνισης των πνευματικών δυνάμεων της χώρας δεν αφορά μόνο τους κορυφαίους. Αφύπνιση και εγρήγορση ας είναι το μήνυμα. Και αναμφισβήτητα το κύριο μέσον παιδεία. Παιδεία όχι υλόφρονα, και στείρων επιστημονικών γνώσεων, αλλά παιδεία αξιών ζωής και πολιτισμού, όπως την έπλασε το ελληνικό κλασικό ιδεώδες.

ΝΙΚΗ ΚΑΛΤΣΟΓΙΑ-ΤΟΥΡΝΑΒΙΤΗ (+ 2018)

Από το περιοδικό

«Κυπριακή Μαρτυρία», 2017